

*Verandering van de grensscheiding tusschen de gemeenten Hedikhuizen en Amerzoden.
Begrooting van het Fonds voortspruitende uit de kooprijzen van Domeinen, voor 1869.*

(Eindverslag; Nota.)

van de minuten der acten van kantongeregten in civile zaken, zonder dat er iets nieuws voor wordt in de plaats gesteld. De wet van 31 Mei 1861 zegt wel de uitvaardiging der noodige voorschriften toe, maar zoolang zij niet zijn in het leven geroepen, zoude er voor de behoorlijke bewaring der minuten geene zekerheid bestaan. Ook werd het niet toegestemd, dat het visum der officieren van justitie op het repertoire der griffiers bij de kantongeregten doelloos zoude zijn. In geen geval kan echter het toezigt der ambtenaren van de registratie daarvoor in de plaats treden. Dit laatste geldt alleen de belangen der schatkist; het toezigt van den officier van justitie daarentegen de openbare orde.

Eenige leden verklaarden zich stellig tegen de afschaffing der conclusien van het openbaar ministerie in burgerlijke zaken. Zij begrepen niet welk bezwaar er tegen kan worden aangevoerd. Andere leden juichten de bepaling der 4de alinea van dit artikel echter ten zeerste toe.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs op 2 December 1868.

DE BRAUW.
HOLLINGERUS PIJPERS.
VAN ZINNIG BERGMANN.
VAN BEYMA THOE KINGMA.
J. K. VAN GOLTSTEIN.

[77. 4.]

EINDVERSLAG der Commissie van Rapporteurs voor het Ontwerp van Wet tot verandering van de grensscheiding tusschen de gemeenten Hedikhuizen en Amerzoden en van die tusschen de provincien Noordbrabant en Gelderland, waar deze laatste de grens tusschen die gemeenten volgt; uitgebragt in de zitting van den 12den December 1868.

Het wets-ontwerp tot verandering van de grensscheiding tusschen de gemeenten Hedikhuizen en Amerzoden en van die tusschen de provincien Noordbrabant en Gelderland, waar deze laatste de grens tusschen die gemeenten volgt, onder dagteekening van den 20sten November jl aan de Kamer aangeboden, heeft bij het onderzoek in hare afdeelingen tot geene bedenkingen aanleiding gegeven.

De Commissie van Rapporteurs bepaalt zich dienvolgens tot het doen kennen van die uitkomst in het tegenwoordig stuk, dat als *Eindverslag* geldt.

Aldus vastgesteld door de Commissie van Rapporteurs, den 11den December 1868.

BORRET.
VAN KUYK.
HOLLINGERUS PIJPERS.
VAN DELDEN.
GUILJÉ.

[63. 5.]

NOTA naar aanleiding van het *Eindverslag* der Commissie van Rapporteurs voor het Ontwerp van Wet tot begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de kooprijzen van Domeinen, voor 1869.

§ 1. Voor zoover de punten bij deze paragraaph ter sprake gebragt, mede in het Voorloopig Verslag betrekkelijk het VIIde Hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor de dienst 1869 worden opgenomen, neemt de ondergeteekende de vrijheid naar § 2 der Memorie van Beantwoording van dat verslag te verwijzen. Wat daar gezegd is geldt evenzeer voor de sommen van f 518 000 en f 213 000 die over 1867 en 1868 in het Domeinfonds beschikbaar waren, als voor de kooppenningen, die men in 1869 denkt te ontvangen. Sommen die kapitaal vertegenwoordigen, kunnen dan ook in eigenlijken zin niet geacht worden tot een bepaald dienstjaar te behooren. De voorraad munt en muntmateriaal sedert geruimen tijd bij de Nederlandsche Bank aanwezig, is, in verband tot de

tegenwoordige uitgebreidheid harer operatien, zóó aanzienlijk, dat het belangrijk bedrag der rekening-courant van 's Rijks schatkist bij die instelling, haar onder deze omstandigheden direct noch indirect voordeel verschaffen zal. Doch al ware dit anders, dan zou daarin toch geen reden gelegen zijn, om gelden tot amortisatie te besteden, die men in 's lands belang tot andere einden meent te moeten voorbehouden. Bij de Memorie van Toelichting deelde de ondergeteekende mede, dat de gelden, bij de begrootingen van het Domeinfonds voor de diensten 1867 en 1868 tot amortisatie beschikbaar gesteld, voorloopig in kas werden gehouden, omdat het onzeker was of de Staatsrekeningen over die beide diensten zonder tekort zouden kunnen sluiten. Dit gold dus ook de administratie van zijnen voorganger. Hij voegde er bij dat het wenschelijk zou kunnen zijn de som, die berekend wordt bij het einde van 1869 in het Domeinfonds beschikbaar te zullen zijn, aan de Staats-inkomsten toe te voegen tot gedeeltelijke dekking der op de Staatsbegrooting uitgetrokken bijdrage voor de voortzetting van den aanleg van Staatsspoorwegen, doch liet in het midden, welke dienst der Staats-inkomsten met die bijdrage kan worden gebaat. De wet zou die even goed aan de dienst van 1868 als aan de dienst van 1869 kunnen toevoegen. In die gezegden lag dus geene tegenstrijdigheid. Daar echter, nu in de behoefte der loopende dienst voorloopig door eene magtiging tot uitgifte van schatkistbiljetten is voorzien, de definitieve uitkomst dezer dienst nog niet bekend kan zijn, en de vermindering van den post der bijdragen van Nederlandsch Indie aanvulling der Middelen voor de dienst 1869 noodig maakt, is de ondergeteekende te rade geworden eene som van f 1 000 000, op de wijze zoo even vermeld, aan de Middelen van de dienst 1869 toe te voegen. Daartoe is reeds eene Nota van Wijzigingen in het ontwerp van wet op de Middelen ingezonden en wordt, bij eene dergelijke Nota, die hiernevens gaat, eene aanvulling der onderwerpelijke begrooting voorgesteld. Verhooging der som van f 10 000 000 bij het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting, voor den verderen aanleg der spoorwegen uitgetrokken, lag niet in de bedoeling van den ondergeteekende, noch was uit zijne gezegden af te leiden.

§ 2. Na al hetgeen het vorige jaar, ook van deskundige zijde, is gezegd om de urgentie der ontmanteling van de opgeheven vestingen aan te toonen, kon de aanmerking dat zij te krachtig wordt doorgezet, niet verwacht worden. Coevorden kan niet wel anders dan als eene grensvesting beschouwd worden. Een deskundige, de heer STIELTJES, wees in de zitting van 13 December 1867 op het gevaar van het behoud dezer vestingwerken. De ondergeteekende acht zich dan ook verplicht de ontmanteling van Coevorden door te zetten. Zij zal op verre na geen f 220 000 kosten. Of de vroeger gevoerde onderhandelingen met het gemeentebestuur weêr kunnen aangeknoopt worden, zal eerst kunnen blijken na de opneming van den ingenieur voor de ontmanteling.

Over het algemeen schijnt men zich de kosten der ontmanteling overdreven voor te stellen. Met de gelden in dit jaar besteed en nog te besteden en met die welke voor het volgend jaar zijn aangevraagd, zullen, naar het zich laat aanzien, Maastricht, Venlo, Bergen op Zoom en Bath geheel, Coevorden grootendeels en Breda voor een gedeelte ontmanteld zijn, hetgeen intusschen niet wegneemt dat later misschien nog eenig geld zal noodig zijn voor wegen op de terreinen der drie eerste vestingen.

Te Bergen op Zoom is de slechting van het bastion William met voorliggende werken en de rectificatie van den stationsweg en den straatweg naar Breda aanbesteed voor f 17 269. De aannemers vroegen bij de aanwijzing of de muren nog verder mogten afgebroken worden dan bij het bestek was voorgeschreven.

Nu reeds eene volledige opgaaf te doen van de sommen die in het geheel voor de ontmanteling der zes vestingen zullen moeten uitgegeven worden, is niet wel mogelijk. Eene opgaaf echter van de kosten der aanbestede en weldra aan te besteden werken en van de reeds verkregen baten gaat hiernevens.

§ 3. Dat geene verkoopbare domeinen onverkocht blijven, kan blijken uit het aantal veilingen, dat, in verhouding tot de weinige privaatdomeinen, zeer groot is.

Art. 3. Daar, blijkens de Memorie van Beantwoording over hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting, de vestingwerken van Breda ter slechting aan het domeinbestuur zullen worden overgegeven, is de uitgetrokken som met f 25 000 verhoogd.

De woorden van het artikel hebben eenige aanvulling ondergaan, om de verevening mogelijk te maken van vergoedingen aan gemeenten voor de overname van wegen en dergelijke werken die altijd door de genie onderhouden zijn, maar na het opheffen der vesting het best door de gemeente kunnen beheerd worden.

De Minister van Financien,
VAN BOSSE.